

**Dramapædagogikkens bidrag
til det kommunikative**

**Pædagogisk Diplomuddannelse: Videnskabsteori og pædagogik
Jysk Center for Videregående Uddannelse, Skive**

**Afleveret af Charlotte Olling Rebsdorf
til JCVU den 23. november 2004**

Indledning

I forbindelse med mit arbejde som drama- og dansklærer på Hald Ege Efterskole, har det undret mig at de tekster, vi bruger i dramaforløb, ofte bliver husket bedre end de tekster, vi gennemgår i dansktimerne. Kan dette betyde, at læreren i danskundervisningen indtager drama som et aktivt og metodisk element? I *Undervisningsministeriets Fælles Mål* for folkeskolens fremgår det i første paragraf, at man skal ”fremme elevernes tilegnelse af kundskaber, færdigheder, arbejdsmetoder og udtryksformer, der medvirker til den enkelte elevs alsidige personlige udvikling”.¹ Endvidere står der i undervisningsvejledningen: ”Gennem praktisk arbejde ... udvikler eleverne færdigheder i at forstå og udtrykke sig gennem den *dramatiske udtryksform*” samt ”at arbejde med rum, figur og forløb kan således i sig selv være en åbning mod andre faglige områder i dansk”.² Det vil sige at vi i dansk skal tage hånd om andre udtryksformer som gør brug af æstetiske læreprocesser.³ Men sker det? Og hvis det gør, i hvilket omfang? Tillige kunne man spørge, om inddragelse af drama er ubetinget positivt? Jeg har bedt en række dansklærere besvare et spørgeskema, som jeg har konstrueret for at nærme mig svar på følgende spørgsmål:

Problemformulering

Kan dramapædagogik bidrage til det kommunikative i danskfaget?

Dramafagets dannelsespotentiale og læring

Man kunne vælge flere forskellige teorier, men her har jeg valgt at tage udgangspunkt i Niklas Luhmanns systemteori, fordi den beskriver kompleksiteten for det enkelte individ og samfundet. Den er et godt analyseredskab, når man som lærer står i en læringssituation, hvor man med sin kommunikation forsøger at ”forstyrre” tyve forskellige ”psykiske systemer” i et klasselokale.⁴

Ifølge Lars Qvortrup kendetegnes vor tids dannede individ ved ”evne til gensidig iagttagelse og til iagttagelse af iagttagelsen”, dvs. iagttagelse af 1. og 2. orden, med Luhmanns terminologi.⁵ For at nærme os problemfeltet om, hvorvidt drama i danskfaget kan bidrage til at danne vor tids individ, må vi se på den kommunikation, der sker i danskklassen. Dette er et autopoietisk, selvreferentielt, lukket, socialt læringssystem, der udgøres af kommunikationen mellem psykiske systemer.⁶ Som Jens Rasmussen skriver, er *kommunikation* ”den mest elementære enhed i et socialt læringssystem”, og ikke *handlinger*, som nogen måske ville mene var mere grundlæggende. Rasmussen fortsætter, ”Handlinger forudsætter nemlig kommunikation i den forstand, at en handlings betydning og den handlendes intentioner med sine handlinger kun kan forstås gennem kommunikation.”⁷

Iagttagelsesoptikken, som Qvortrup lægger op til i sin dannelsesbeskrivelse, ligger ikke fjernt fra den dramapædagogiske verden. I spørgeskemaet gives eksempler på fem forskellige dramaforløb i danskfaget. Refleksionsorienterede dramaformer som ”Forumteater” og ”Livsteater” er gode eksempler på dramapædagogik, der satser på at skabe en kritisk iagttagelse.⁸ Et konkret dramaforløb vil, i systemteoretisk optik, ”uddifferentiere et delsystem som er selvorganiserende”, eller med andre ord vil

¹ Undervisningsministeriet 2003, 7.

² Undervisningsministeriet 2003, 107 og 108 midtfor.

³ Æstetik er her defineret som ”erkendelse gennem sanserne”.

⁴ Rasmussen 1996, 58 og 117.

⁵ Qvortrup 1998, 303.

⁶ Rasmussen 1996, 134-136.

⁷ Rasmussen 1996, 149.

⁸ Vedr. forumteater, se Boelt & Oxenvad 2002. De fem dramaformer defineres i spørgeskemaet, under punkt 12.

forløbet ”indstifte et nyt kommunikationssystem.”⁹ Hvis man fx ikke har noget udvidet kropssprog, kan man ikke dramatisere, og derved kan man ikke bidrage til kommunikationssystemet. Jeg vil derfor komme ind på den æstetiske erkendelse, som er grundstenen i kropsbevidstheden og udfoldelse af kroppen.

Begrebet æstetisk erkendelse er nært knyttet til begrebet *Katarsis*, som betyder renselse og ”betegner den frigørelse, som opstår som et resultat af en følelsesmæssig oplevelse af en situation som giver indsigt og forståelse i denne situations indhold og kompleksitet.”¹⁰ Med andre ord er det tanken, at den æstetiske erkendelse, som en elev kan nå til gennem drama i danskfaget, kan lede til dannelse af pågældende elev. Æstetisk erkendelse skulle altså kunne lede til en forøgelse af elevens evne til gensidig iagttagelse i det sociale system.

Metode

Jeg har valgt en hermeneutisk tilgang til opgaven. Mit ønske er at få en ”dyberegående forståelse af menneskelig aktivitet” omkring brugen af dramapædagogik i danskfaget.¹¹ Det hermeneutiske forekommer bedst i de kvalitative svar, da de er de eneste svar, som har deres udspring i mennesker, der mener og vil noget. Som jeg indikerer i konklusionen vil en fremtidig undersøgelse skulle indeholde en langt højere grad af kvalitative spørgsmål, da de kvantitative spørgsmål har svarmuligheder, som er givet på forhånd.

I min søgen efter svar på problemformuleringen, har jeg foretaget en kvantitativ, anonym spørgeskema-undersøgelse, som dog også indeholder kvalitative elementer (se bilag). Jeg har valgt en kvantitativ metode for at kunne arbejde med en større målgruppe (population) – og derved opnå en større reliabilitet¹² – og for derigennem at undersøge forskellige sammenhænge og besvarelsestendenser. En sidegevinst ved kvantitative undersøgelser er i øvrigt muligheden for at uforudsete sammenhænge kan vise sig i dataanalysen. Jeg har altså i stedet foretaget en mere ”beskrivende og forklarende” behandling af kvantificerede data, som således er ”gjort op talmæssigt”.¹³ Der er dog ikke tale om en ”be- eller afkræftelse af særlige hypoteser vha. fx statistiske metoder”, men snarere en deskriptiv undersøgelse uden bestemte uafhængige variable, en kvantitativ tendensanalyse, af de indsamlede data.¹⁴

Som det opstilles i *Regeringens Vejledning om Brugerundersøgelser*, er der givet en række krav som skal opfyldes i arbejdet hen imod formidling og anvendelse af fundne resultater.¹⁵ Efter forberedelse og tilrettelæggelse samt spørgeskemakonstruktion, sker en udvælgelse af målgruppen/populationen. Målgruppen består her af dansklærere ved en række skoler i Viborg-området. Ved kvantitative undersøgelser sker en ”kodning og indtastning af data”.¹⁶ Først nu kan de empiriske resultater udsættes for systematisk behandling i en dataanalyse. Analysedelen er placeret lige inden konklusionen i denne opgave, og i den forbindelse bør der knyttes nogle generelle, videnskabsteoretiske kommentarer til empirisk metode som problemfelt.

Som Alan Chalmers beskriver det, er en synsoplevelse ”ikke bestemt af billedet på nethinden”.¹⁷ Ikke bare sanseerkendelse – men også erkendelsen mere bredt – er bestemt af subjektets egen forudindtagethed, hvor meget man vil det eller ej. Før vi udtrykker et observationsudsagn, må vi have en

⁹ Krøgholt 2002, 19.

¹⁰ Sæbø 1998, 426.

¹¹ Pahuus 2003, 110.

¹² Kvale 1997, 231.

¹³ Salling Larsen & Vejleskov 2002, 55.

¹⁴ Salling Larsen & Vejleskov 2002, 56.

¹⁵ Regeringens Moderniseringsprogram 2002, kapitel 1 og 3.

¹⁶ Regeringens Moderniseringsprogram 2002, kapitel 1, figur 1.1. Kodningen er sket i et MS Excel regneark.

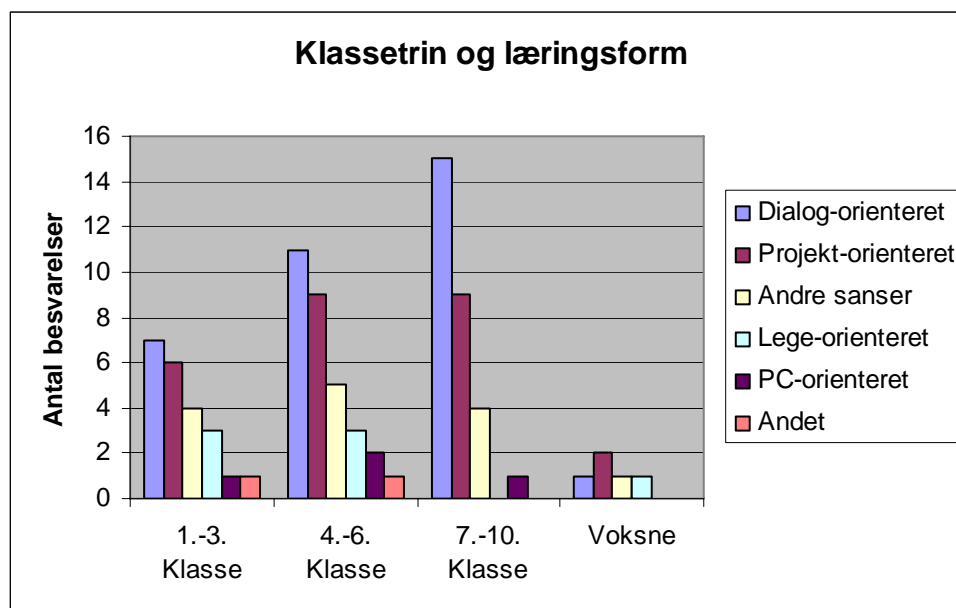
¹⁷ Chalmers 1995, 55.

teori; subjektet er ”teoriafhængigt”. Der er jo her ikke tale om naturvidenskabelig eftervisning af en fysisk lov. Det er selvfølgelig ikke en undersøgelse, hvor jeg spørger og får svar fra naturen, men i stedet en undersøgelse baseret på svar fra mennesker – fra dansklærere – som har en mening. Ikke desto mindre må jeg som undersøger være mig bevidst om, at der i processen fra spørgeskemakonstruktionen, over dataindsamling, til formidling af analyseresultater sker en reduktion af data, som kan skyldes bevidste såvel som ubevidste valg. Jeg har fx været nødt til at udvælge bestemte svarkategorier, som ikke nødvendigvis afspejles i den nuancerede virkelighed.¹⁸ Den adspurgte tvinges således til at klemme sig selv ned i de bestemte kategorier, som spørgeskemaet dikterer. Datakodningen indeholder ligeledes ’rester’ af subjektive valg, foretaget af mig, for at muliggøre en ensretning af data ind i skemaformen, så alle data kan behandles på lige fod. Det er med andre ord et uopnåeligt ideal at være objektiv, både for mig, men også for den adspurgte.

Dataanalyse af spørgeskema

Som det fremgår af det vedlagte spørgeskema, er de 25 besvarelser lagt ind i skemaet, så læseren kan overskue spørgsmål og svar på én gang. Der er mange spørgsmål og mange svar, og for at begrænse mig til den konkrete problemformulering, har jeg i dette afsnit udvalgt bestemte spørgsmål, som synes mest relevante i forhold til drama i danskfaget.

Populationen består hovedsagelig af folkeskole- og privatskolelærere med seminarie-uddannelse som baggrund. Godt halvdelen af de adspurgte har mere end seks års undervisningserfaring (heraf 36 % mere end ti år), mens den anden halvdel har undervist i kortere tid.

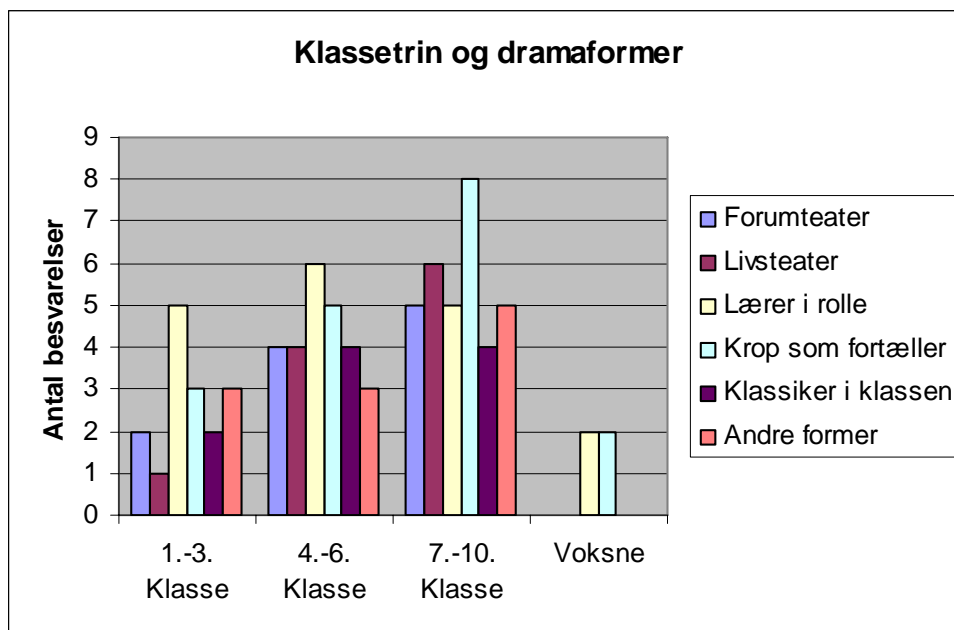

Figur 1: Klassetrin og læringsform (spørgsmål 4 og 5 sammenholdt).

En interessant observation er, at hvis man sammenholder spørgsmål 4 og 5, ser man i figur 1, at der generelt er tendens til at undervise hhv. dialog- og projekt-orienteret. Disse to læringsformer repræsenterer hhv. den traditionelle undervisning og den projektorienterede læringsform som der er kommet mere fokus på efter ”projekt opgaven” blev indført som obligatorisk del af danskfaget i 1996.

¹⁸ Fx undervisningsfokus i spørgsmål 5 eller kropssprogs-kategorierne i spørgsmål 6.

Et delmål er at undersøge om lærerne har fokus på drama i danskundervisningen, og om de mener, det bidrager til forståelsen. Et interessant resultat er, at de adspurgte sjældent bruger drama i danskfaget, men samtidig angiver, at de bruger flere forskellige dramaformer i dansk (spørgsmål 10 og 12). Så kan man jo diskutere, om dette kan skyldes, at lærerne bliver gjort opmærksom på de forskellige dramaformer i spørgsmål 12, eller om det er fordi, ordet ”sjældent” ikke er tilstrækkeligt nuanceret. Måske skulle jeg i stedet have valgt svarmuligheder med absolut hyppighed af lærernes brug af drama i danskfaget.

Figur 2: Klassetrin og dramaformer (spørgsmål 4 og 12 sammenholdt).

Hvis man samtidig ser på, hvilke dramaformer der tages i anvendelse i de respektive klassetrin, ser det i figur 2 ud til, at ”lærer i rolle” fortrinsvis benyttes i de tidligere klassetrin, mens ”livsteater” og ”klassiker i klassen” benyttes jævnt mere gennem skoletiden. Endelig ser man, at brugen af ”kroppen som fortæller” er drastisk stigende. Måske skyldes sidstnævnte tendens, at kroppen som fortæller går i stedet for den lege-orienterede undervisning, der helt er bortfaldet i 7.-10. klasse.

Det kunne se ud som om der er en modstrid mellem besvarelserne af brugen af dramaformer og de benyttede læringsformer. Dette behøver imidlertid ikke være tilfældet. At mange svarer at de benytter drama i danskfaget sjældent, kunne også indikere, at det snarere er når man *ikke* bruger drama i dansk, altså det meste af undervisningstiden, at man går frem efter de ”klassiske læringsformer”. En kvalitativ undersøgelse kunne utvivlsomt nuancere spørgsmålet mere.

Interessant er det i øvrigt, at man generelt lægger stor eller mindre vægt på både dannelse og æstetik i danskundervisningen (spørgsmål 7 og 9), mens man samtidig svarer, at man bruger drama sjældent i danskfaget. Måske skulle jeg have anvendt en bredere definition af begrebet æstetik i spørgeskemaet, da det ikke er givet, at alle de adspurgte dansklærere tænker ”æstetik” som jeg har defineret det, i deres besvarelse af spørgsmål 9.

Jeg vil nu se på de kvalitative besvarelser på visse af mine spørgsmål. I spørgsmål 8 skulle de adspurgte definere dannelse og der er vidt forskellige svar fra helt konkrete opfattelser som:

- ”sprog uden eder og forbandelser”
- ”handlekompetence”
- ”faglighed”

- ”bevidsthed om det danske sprog”
- ”samhørighed”

til mere omfattende og bredspektrede svar som:

- ”at kunne se sig selv som individ i en større sammenhæng”
- ”at bruge det lærte til at leve sit liv”
- ”få ballast til at kunne klare fremtiden, ud fra en identitetsskabelse”
- ”evnen til at være menneske”
- ”at man kan forstå, fortolke og forholde sig til omverdenen – og at man kan bruge dette i sin stillingtagen”
- ”livsduelighed i forhold til alt det, der er uden for en”

I spørgsmål 13 skulle de adspurgte svare på, hvorvidt drama kan bidrage til dybere forståelse af danskfaget? Der er ingen, der har svaret afkræftende på spørgsmålet, og der stor enighed om drama kan bidrage på flere måder, blandt andet:

- ”dybere forståelse for sprog, *kommunikation* og nuancer i tilværelsen” [min kursivering]
- ”det åbner en ny vinkel for børnene, ser anderledes, tænker kreativt/skabende”
- ”drama i forhold til mundtlighedspædagogik stor betydning, også i forhold til det fortolkningsmæssige”
- ”det kan gøre emnet mere relevant for eleverne, er med til at give det en dybere forståelse af faget”

Hans-Georg Gadamer's filosofisk-hermeneutiske grundtanke er, at ”[k]un hvis denne min hele forudforståelse eller forståelseshorisont, som Gadamer kalder alt dette, har noget til fælles med den andens forståelseshorisont, kan jeg forstå hans handlen.”¹⁹ Hvis man vil spørge sin omverden (dansklærerne), om dramapædagogik kan bidrage til en dybere forståelse af danskfaget, må man som et minimum tilstræbe at være enige om begrebsdefinitionerne. Gadamer siger endvidere om forståelsen en tekst – fx et spørgeskema – ”[o]g jeg kan kun forstå den [teksten], hvis der er en overlapning mellem dens og min egen forståelse af personlighed, værdier og verden.”²⁰ Det viser sig faktisk at være vanskeligere at arbejde med den samme opfattelse af dannelse end man måske skulle tro. Det er et stort spørgsmål, som kræver tid og refleksion at besvare. Igen kunne det derfor være udbytterigt at uddybe med kvalitative svarmuligheder og derved opnå større forståelse af de adspurgte.

Konklusion

Kan dramapædagogik så bidrage til det kommunikative i danskfaget? Ingen har svaret ”nej” til hvorvidt drama kan bidrage til en dybere forståelse af danskfaget. Jeg må tolke dette derhen, at lærerne overvejende vil svare ”ja” til problem-formuleringens spørgsmål. Det er i øvrigt værd at bemærke, at i ét af svarene på spørgsmålet fremhæves det kommunikative eksplicit som en positiv egenskab ved drama i danskfaget. Jeg mener samtidig, at man bør være kritisk i sin brug af drama, så man undgår at lærer eller elever presses ud i ubehagelige situationer. Som et kuriosum har jeg i de fleste svar på spørgsmål 16 erfaret, at spørgeskemaet i sig selv har skærpet bevidstheden om brugen af drama i dansk.

¹⁹ Pahuus 2003, 119.

²⁰ Pahuus 2003, 119.

Som allerede nævnt ville det kræve en udvidelse med flere kvalitative svarmuligheder hvis jeg skulle foretage en fremtidig undersøgelse, fordi de kvantitative spørgsmål har svarmuligheder, som er givet på forhånd. På grund af dette er det vanskeligt at vurdere de kvantitative datas validitet.²¹

Jeg har fået ny indsigt i hvordan drama faktisk bliver anvendt i danskundervisningen. Min forestilling inden undersøgelsen var, at drama ikke blev tilgodeset som en mulig indsigt i nye kommunikationsformer. Dette blev heldigvis afkræftet. Jeg har fået mange tilkendegivelser af, at undersøgelsen har været brugbar, og har sat refleksion i gang over dansklærernes egen undervisning. De adspurgte oplever alle, at de har fået deres fokus rettet ind på nye eller glemte kommunikationsformer.

²¹ Kvale 1997, 231.

Litteraturliste

- Boelt, Vibeke og Oxenvad, Anne Sofie, "Kroppen som fortæller", *Idræt*, nr. 1, 2002, 24-25.
- Chalmers, Alan F. *Hvad er videnskab?* 1995, København: Gyldendal.
- Krøgholt, Ida. "Risiko eller fare: Åbning og lukning af teaterprocesser", *Aktuelle Teaterproblemer*, nr. 48, 2002, Århus: Det Humanistiske Fakultets Reproafdeling.
- Kvale, Steiner, *Interview*, 1997, København: Hans Reitzels Forlag.
- Pahuus, Mogens, "Hermeneutik", kapitel 5, s. 109-132 I Finn Collin og Simo Køppe (red.), *Humanistisk Videnskabsteori*, 2003, Viborg: DR Multimedie.
- Qvortrup, Lars. *Det Hyperkomplekse Samfund: 14 Fortællinger om informationssamfundet*, 1998 København: Gyldendal.
- Rasmussen, Jens. *Socialisering og læring i det reflektivt moderne*, 1996, København: Unge Pædagoger.
- Regeringens Moderniseringsprogram: Vejledning om brugerundersøgelser*, udgivelse af Finansministeriet, Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen, november 2002, www.fm.dk, www.moderniseringsprogram.dk/visPublikationesForside.asp?artikelID=5186 (tilgået på Internettet i november 2004).
- Salling Larsen, Anne-Lise og Vejleskov, Hans, *Videnskab og forskning: En lærebog til professionsuddannelser*, 2002, København: Gads Forlag.
- Sæbø, Aud Berggraf. *Drama – et kunstfag*, 1998, Tano, Ashehaug.
- Undervisningsministeriet, *Fælles Mål: Faghæfte 1, Dansk*, Uddannelsesstyrelsens håndbogsserie nr. 9, 2003, København: Undervisningsministeriet, Uddannelsesstyrelse, Område for Grundskolen.

SPØRGESKEMA TIL DANSKLÆRERE OM DRAMA I DANSKUNDERVISNING

Mit navn er Charlotte Olling Rebsdorf. Jeg blev uddannet folkeskolelærer i år 2000. I øjeblikket har jeg taget uddannelsesorlov fra Hald Ege Efterskole og læser en fleksibel pædagogisk diplomuddannelse i drama og IT.

Det overordnede formål med denne spørgeskemaundersøgelse er at finde ud af hvor meget eller lidt dramapædagogik bliver anvendt i danskundervisningen. Det er ligeledes mit mål at finde ud af, om der er en sammenhæng med elevernes forståelse af danskfaget, når den *æstetiske dannelse*, gennem drama, bliver sat i højsædet (æstetik skal her forstås som erkendelse gennem sanserne).

Jeg vil være yderst taknemmelig, hvis du vil bruge ca. 10-15 minutter på at udfylde dette spørgeskema.

På forhånd tak!

Charlotte Olling Rebsdorf

(kontakt mig gerne på E-mail: c_olling@hotmail.com)

Først nogle baggrundsoplysninger

1. Hvilken slags skole er du ansat på?

Folkeskole

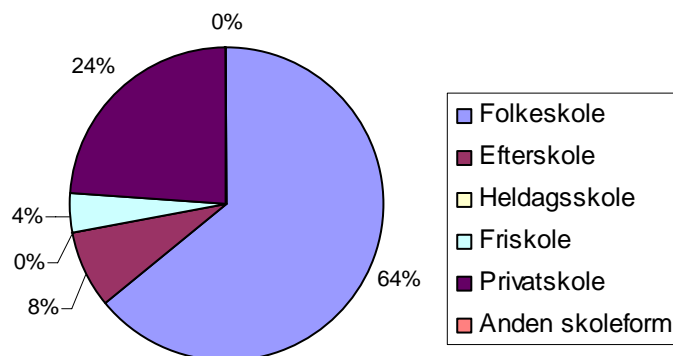
Efterskole

Heldagsskole

Friskole

Anden skoleform: _____

1. Skoleansættelse

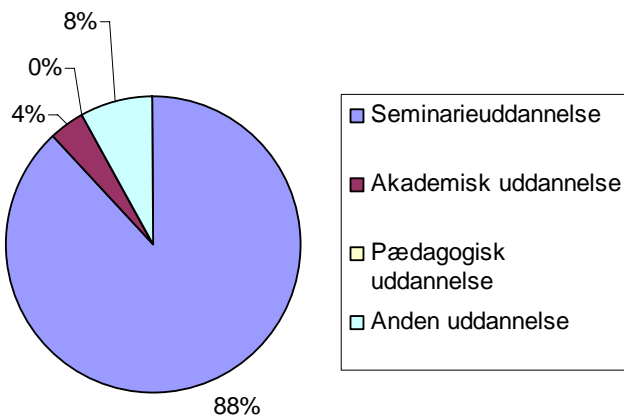
2. Hvilken uddannelse ligger til grund for din lærerstilling?

Seminarieuddannelse Akademisk uddannelse: _____
 Pædagogisk uddannelse Anden uddannelse: _____

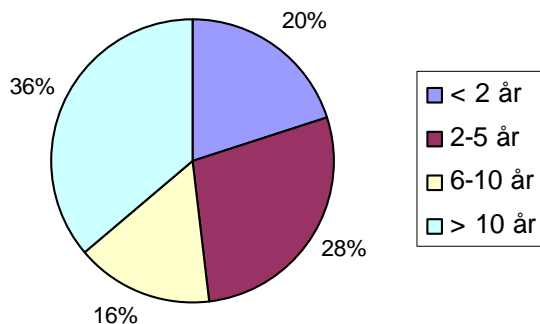
3. I hvor mange år har du undervist i danskfaget i skolen?

Under 2 år 2 til 5 år 6 til 10 år Mere end 10 år

2. Uddannelsesbaggrund

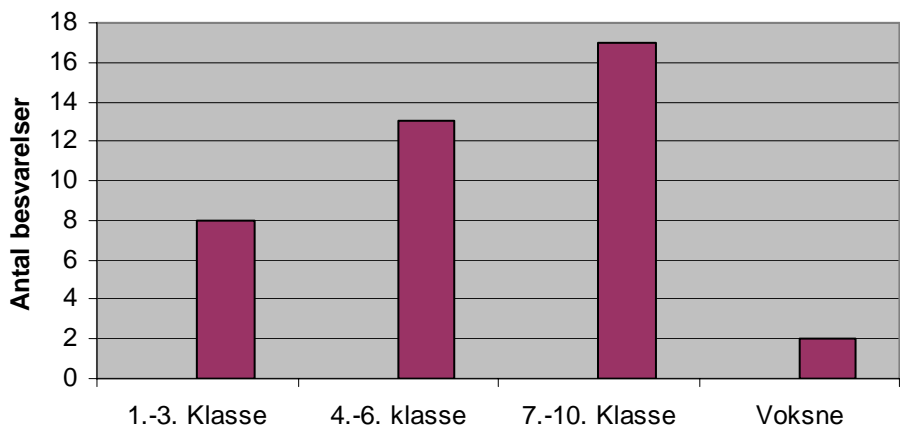
3. Undervisningserfaring, år

4. Hvilken elev-aldersgruppe har du hovedsagelig undervist i dansk?

1.-3. klasse 4.-6. klasse 7.-10.klasse Voksne
 Andre: _____

4. Hovedelevgruppe

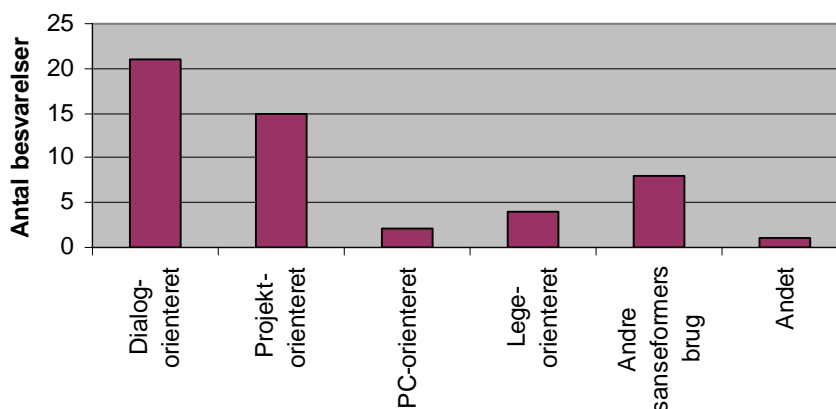

Nu følger nogle spørgsmål vedrørende din personlige vurdering af undervisningen i dansk og spørgsmål om kropsbevidsthed i undervisningen

5. Jeg underviser hovedsagelig

- Dialog-orienteret Projekt-orienteret
 PC-orienteret Lege-orienteret ved brug af andre sansformer (billed, musik,...)
 Andet

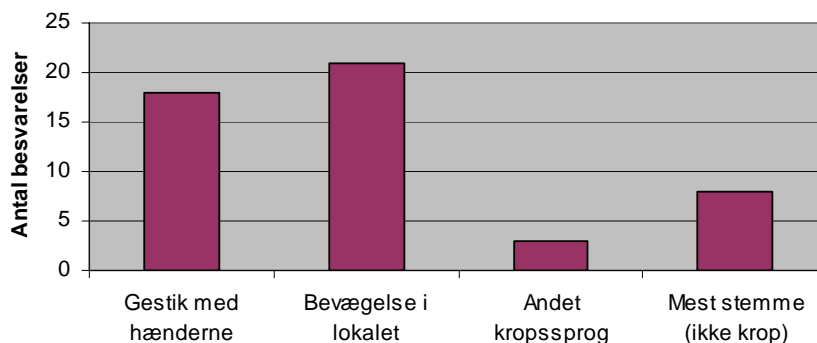
5. Undervisningsfokus

6. I mit kropssprog over for eleverne gør jeg hovedsagelig brug af

- Gestik med hænderne Bevægelse rundt i lokalet
 Andet kropssprog: _____
 Jeg benytter mest min stemme i undervisningen (og ikke mit kropssprog)

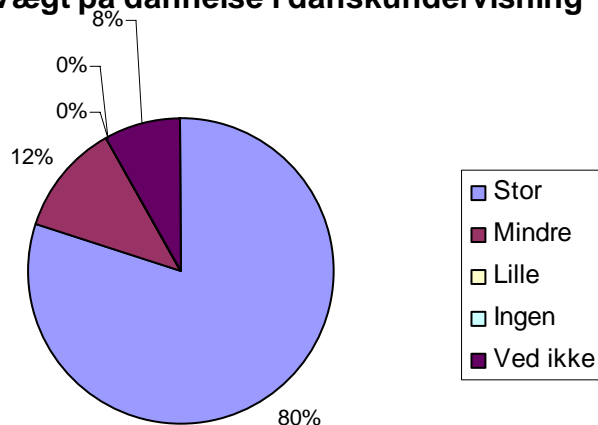
6. Kropssprog

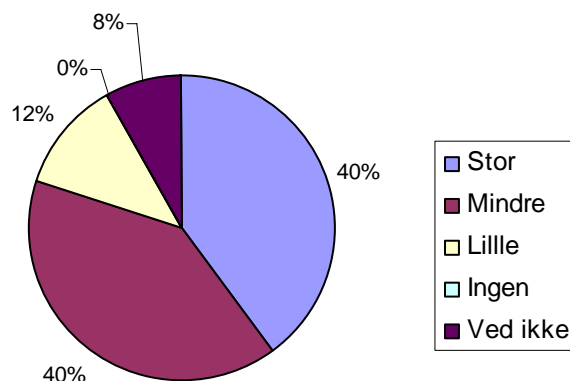
7. I hvilken udstrækning lægger jeg vægt på dannelse i min danskundervisning?

Stor Mindre Lille Ingen Ved ikke

7. Vægt på dannelse i danskundervisning

9. Vægt på æstetik i danskundervisning

8. Jeg definerer dannelse ved... [se dataanalysen]

9. I hvilken udstrækning lægger jeg vægt på *æstetik* i min danskundervisning (ifølge definitionen i spørgeskemaets indledning)?

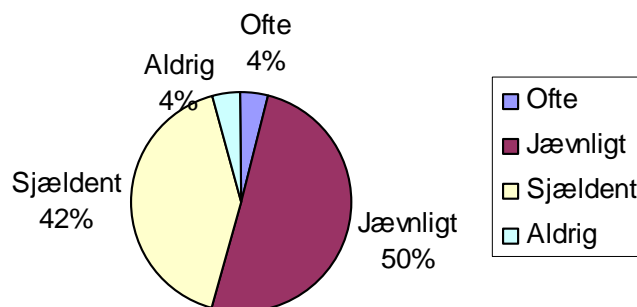
Stor Mindre Lille Ingen Ved ikke

Nu følger en række spørgsmål om din brug af drama i danskundervisningen

10. Hvor ofte bruger du drama i danskundervisningen?

Ofte Jævnligt Sjældent Aldrig

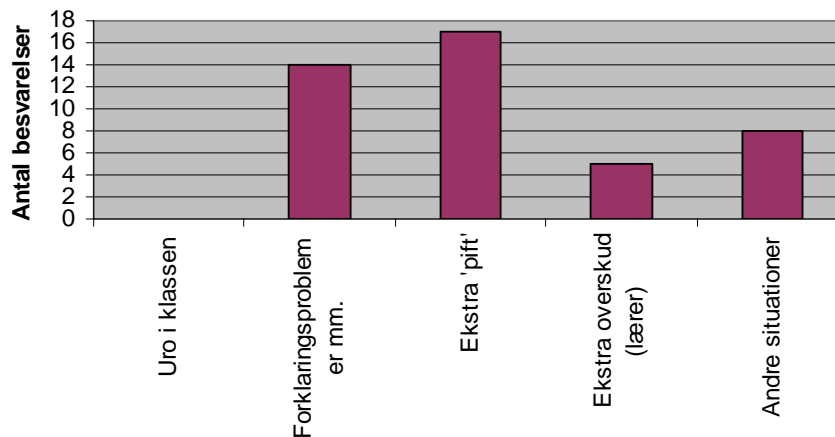
10. Brug af drama i dansk

11. I hvilke spontane situationer tyer du til drama i dansk?

- Uro i klassen Forklarings-/opfattelsesproblemer blandt eleverne
 Give undervisning et ekstra skægt pift Når jeg har ekstra overskud
 Andre situationer: [Man har bl.a. svaret: imiterer elever og deres dårlige undskyldninger, underbygge noget sagt, selv udfoldelse for eleven, give udtryk for et indtryk, når det passer til indhold]

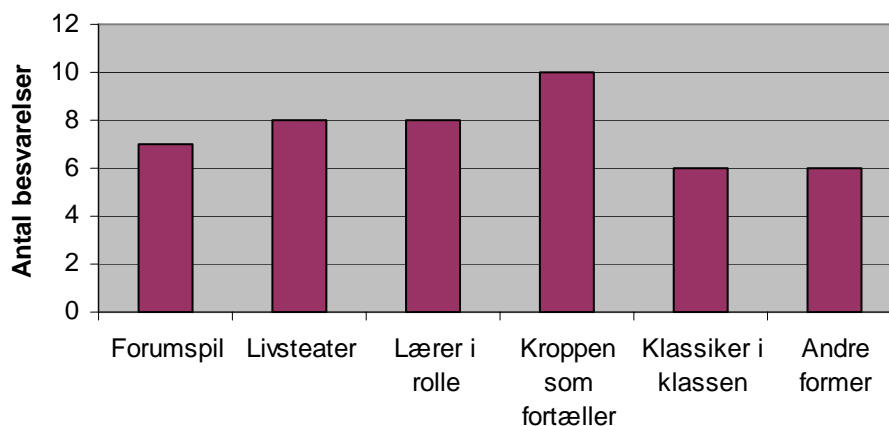
11. Drama i dansk i hvilke spontane situationer?

12. Hvis du gør brug af drama i dansk, hvilke former for drama bruger du da? (dramaformerne defineres nedenfor)

- Forumspil Livsteater Lærer i rolle Kroppen som fortæller
 Klassiker i klassen Andre former: [Man har bl.a. svaret: Dramatisering af brudestykker af læst tekst, eleverne dramatiserer læst novelle/eventyr el. lign, formidling af en fortælling, "den varme stol", små rollespil].

12. Dramaformer

Forumspil:

De undertryktes spil. Små situationsspil, hvor en aktør er undertrykt og flere er undertrykkende i spillet. Spillet kan omhandle dagligdagssituationer (fx mobning i klassen). Resten af klassen kigger på, og hver elev har ret til at sige ”Stop! Det er magisk”, når han har en ny løsning på den undertryktes problem. Han skal da gå ind og overtage den undertryktes rolle, og spillet fortsætter, hvor nye løsninger prøves af, gerne med skiftende aktører i den undertryktes rolle. Dette fortsætter indtil man mener at have løst problemet på en realistisk måde.

Livsteater:

Små brudstykker fra elevens dagligdag oversættes til små spil, som opføres. Kan bruges til at reflektere over ens eget liv (fx privatlivet, træffe valg, eller forældreproblemer).

Lærer i rolle:

Bruges eventuelt ved fortælling/roman-arbejde. Læreren går ind i en rolle (klæder sig ud, tager ny form), fx en trold. Eleverne kan spørge til trolden for at få indblik i troldens verden.

Kroppen som fortæller:

Med kroppen som udgangspunkt og teksten som afsæt, er læreren ikke instruktør, men impuls giver og aktiv iagttager af en skabende proces. Eleverne spiller ikke roller, men lader krop, stemme og følelse give udtryk for oplevelsen af en given tekst, fx en roman, digt, fortælling/novelle.

Klassiker i klassen:

Når man arbejder med en klassiker i dansk (roman, billeder, digte, osv.), kan man ’geninvestere i kunstværket’: Fx male på gamle billeder, som Asger Jorn gjorde med ”Den foruroligende ælling”, omskrive til ”Romeo og Julie i rummet” etc.

!! **Husk** at besvare spørgsmål 12 ovenfor, når du har gennemlæst drama-definitionerne ☺

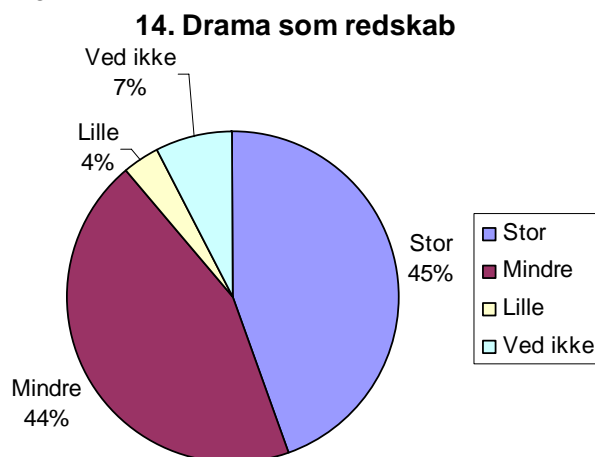
13. Kan drama, efter din mening, bidrage til en dybere forståelse af danskfaget?

Svar: [Se dataanalysen]

14. I hvilken udstrækning mener du, at drama bør bruges som redskab i danskundervisningen?

Stor Mindre Lille Ingen Ved ikke

[Ingen af de adspurgte svarede ”ingen”]

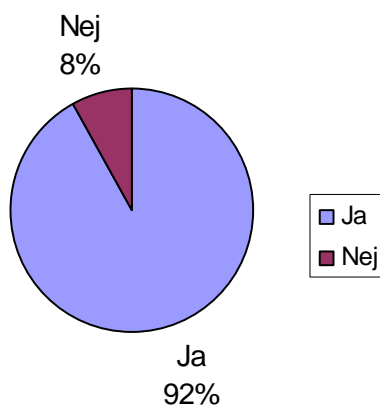

15. Var du opmærksom på drama i danskundervisningen før du læste dette skema?

Ja, uddyb gerne: _____

Nej, uddyb: _____

15. Opmærksomhed på drama før

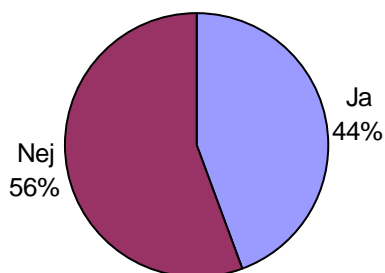
16. Har spørgeskemaet inspireret dig til at benytte drama mere i danskundervisningen?

[I det oprindelige spørgeskema befandt spørgsmål 16 og 17 sig på sidste side, og 7 adspurgte overså siden]

Ja, uddyb: _____

Nej, uddyb: _____

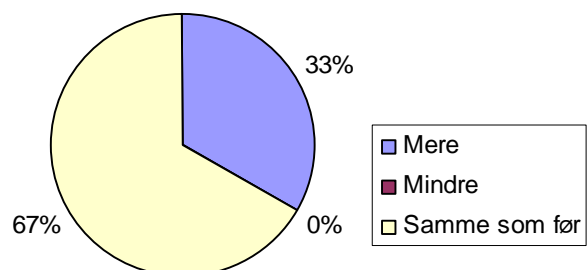
16. Inspiration til mere drama i dansk?

17. Ønsker du at bruge drama i danskundervisningen mere eller mindre i fremtiden?

Mere Mindre Det samme som nu

17. Vil bruge drama hvor meget fremover?

Tak for hjælpen!